

Kiek ins nao bove

Jef Bartelet, VMG 2021

Maastrichts stadswapen 1540 in de Rothemermolen

Superlatieven kom je bij deze gevelsteen tekort: de oudst bekende Maastrichtse gevelsteen én de oudste uitvoering van het complete stadswapen in stenen reliëf met 'bewijs' van tweeherigheid; de enige steen met een afbeelding van de oorspronkelijke stedenmaagd, ...

Kortom een zeer uitzonderlijke steen van groot cultuurhistorische waarde.

Dat was ook de reden waarom de VMG (Vrienden Maastrichtse Gevelstenen) zich het lot van deze verwaarloosde steen aantrok, het initiatief nam en bemiddelde in de restauratie.

Bijna 500 jaar oud; de beschadigde steen in 2020

De sluitsteen stond dan wel in de Rothermolen, maar waar hij oorspronkelijk vandaan komt, is onbekend. Door zijn afbeelding is het een echte Maastrichtse gevelsteen en ongetwijfeld van Maastrichtse origine en dat zal waarschijnlijk toch wel een gebouw in Maastricht zijn geweest dat toen eigendom was van de stad.

Het schild met de Maastrichtse stadsster wordt gedragen door de stedenmaagd, die bij alle stadswapens in die tijd die rol speelde. De maagd transformeerde bij Maastricht pas later in een engel met vleugels, zoals die nog in het fronton van het stadhuis op de Markt te zien is.

Wat toen ook nog gebruikelijk was, was het toevoegen van de wapens van de heren die het in de stad voor het zeggen hadden. In het geval van Maastricht waren dat er twee: Karel V als hertog van Brabant (zijn wapen links met de Habsburgse adelaar) en rechts dat van Cornelis van Bergen, de toenmalige prins-bisschop van Luik.

De steen moet tijdens de regeringsperiode van beide heren tot stand zijn gekomen. Voor Karel V was dat van 1516-1556, maar bij van Bergen is die periode beperkt, want hij was van 1538 tot 1544 prins-bisschop van Luik. Dus de steen moet van rond 1540 zijn.

Er zaten veel scheuren in en onderdelen waren beschadigd of afgebroken. Omdat het niet mogelijk was de steen – naar de vorm te oordelen een sluitsteen van boven een poort - ter plekke op een deugdelijke manier te restaureren werd hij uit de muur gehaald en in de werkplaats van Tycho Flore hersteld. Daarna is hij door Willy Cruts voorzien van de juiste heraldische kleuren en is hij herplaatst op de binnencour van Residentie Rothermolen.

Het hele verhaal van de wapenstein:

<http://www.maastrichtsegevelstenen.nl/QR/Rothermolen/index.htm>